

Rukopisna ostavština u Gimnaziji Karlovac

U rukopisnoj ostavštini Marije Vrbetić, koju je Gimnaziji Karlovac ostavila profesorica povijesti Dragica Gršić, miješaju se prijevodi s njemačkoga jezika, zapisi vlastitih misli („snohvatica“) i stihovi koje je počela pisati u ranoj mladosti te stihovi drugih pjesnika koje je zapisivala cijeli život. Ponekad je vlastitu poetsku misao ili tuđi inspirativni stih bilježila na kutijama cigareta, u adresarima ili na bilo čemu što je u trenutku inspiracije – na putovanju, u vlaku ili u kavani – bilo nadohvat ruke.

Ona

Sa petnaest je ljeta
očiju uprtih u plavetnilo svijeta
vjerovala, da će natknućući netko,
tko će je na rukama ponijeti daleko, daleko,
tko će joj otkriti tajne bitka
šapćući tiječi tople i meke,
opit je vrelom opojnošću užitka
i dušu joj sajestiti u svoju
neosjetno, blago kao na duške.

I upirala je oči u šarenilo svijeta
mnoga i mnoga duga ljeta,
i svijet joj je otkrio tajne svoje:

Oni, što čekaju i stoje,
čekat će vječno i gledati s bolom,
kako igrači uspjehe broje.

O' est la vie

Na čem život gradiš ?

na hrpama iluzija, poleta i snova
neostvarenih, al sanjanih s nova.

Čime život sladiš ?

Iskricama nade, zanosa i vjere
u ostvarenja sreće bez kraja i mjere.

A kad san izgradiš i kad ga zasladiš,
prisluhani ! Što čuješ? To kroz noćni muk
nadama, zanosima i poletima tvojim
vječnu svoju pjesmu pjeva ćuk.

1944.

Sklad

Svi smo mi od raznih tkiva tkani,
svi sebi smo knjiga otvorena
i znanci tuđi, neobični i neznanji.

U svima nama živi mnoštvo ljudi -
šareno društvo umnika i lola -
stremljenja različitih, različite čudi.

Pa čemu se onda busati u prsa
o odlukama čvrstim, o stavu trabunjat,
kad past će doveče sve odluke jutra,
i što nismo htjeli danas, htjet ćemo sutra.

M. 1944.

Sklad

Svi smo mi od raznih tkiva tkani,
svi sebi smo knjiga otvorena
i znanci tuđi, neobični i neznanji.

U svima nama živi mnoštvo ljudi -
šareno društvo umnika i lola -
stremljenja različitih, različite čudi.

Pa čemu se onda busati u prsa,
o odlukama čvrstim, o stavu trabunjat,
kad past će doveče sve odluke jutra,
i što nismo htjeli danas, htjet ćemo sutra.

Zakašnjela ispovijest

Kad pričam, pričam o tebi;
Kad šutim, šutim o tebi;
Kad sanjam, sanjam o tebi;
Kad bdijem, bdijem kraj tebe;
Kad plačem, plačem rad tebe.

U ljepotu ti.

O, ljubavi.

kraj augusta
1959.

Zakašnjela ispovijest

Kad pričam, pričam o tebi;

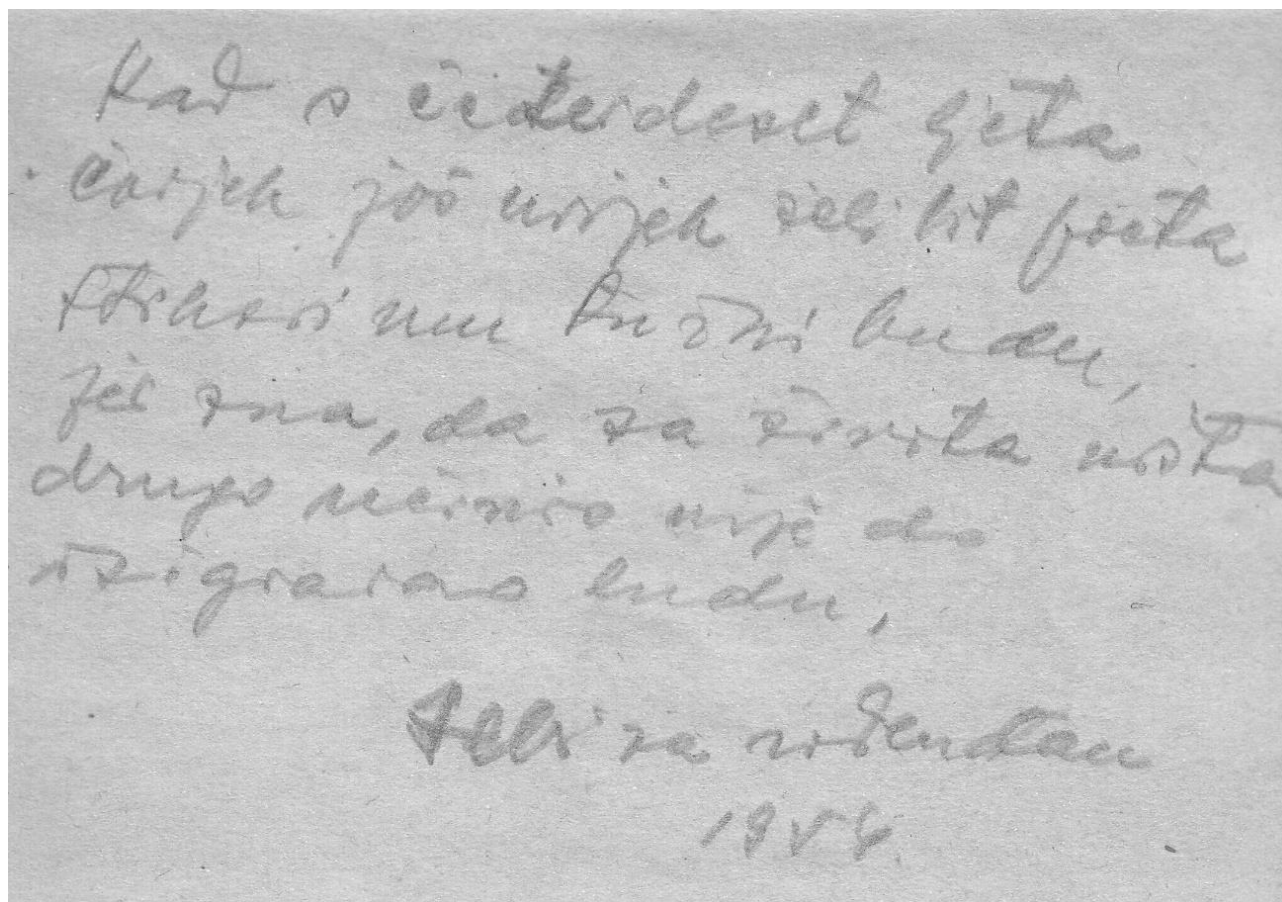
Kad šutim, šutim o tebi;

Kad sanjam, sanjam o tebi;

Kad bdijem, bdijem kraj tebe;

Kad plačem, plačem zbog tebe.

O, ljubavi!

Sebi za rođendan

Kad s četrdeset ljeta
Čovjek još uvijek želi bit poeta
Stihovi mu tužni budu,
jer zna da za života ništa
drugo načinio nije do
izigravao ludu.

Sebi za rođendan
1954.

JEDNOM

Jednom,
o, jednom,
ko zna kada,
iz duboke tane zaborava
niknut će njen lik
topao i plavi ko proljetno predvečerje
i ozarit te sjajem uspomene.

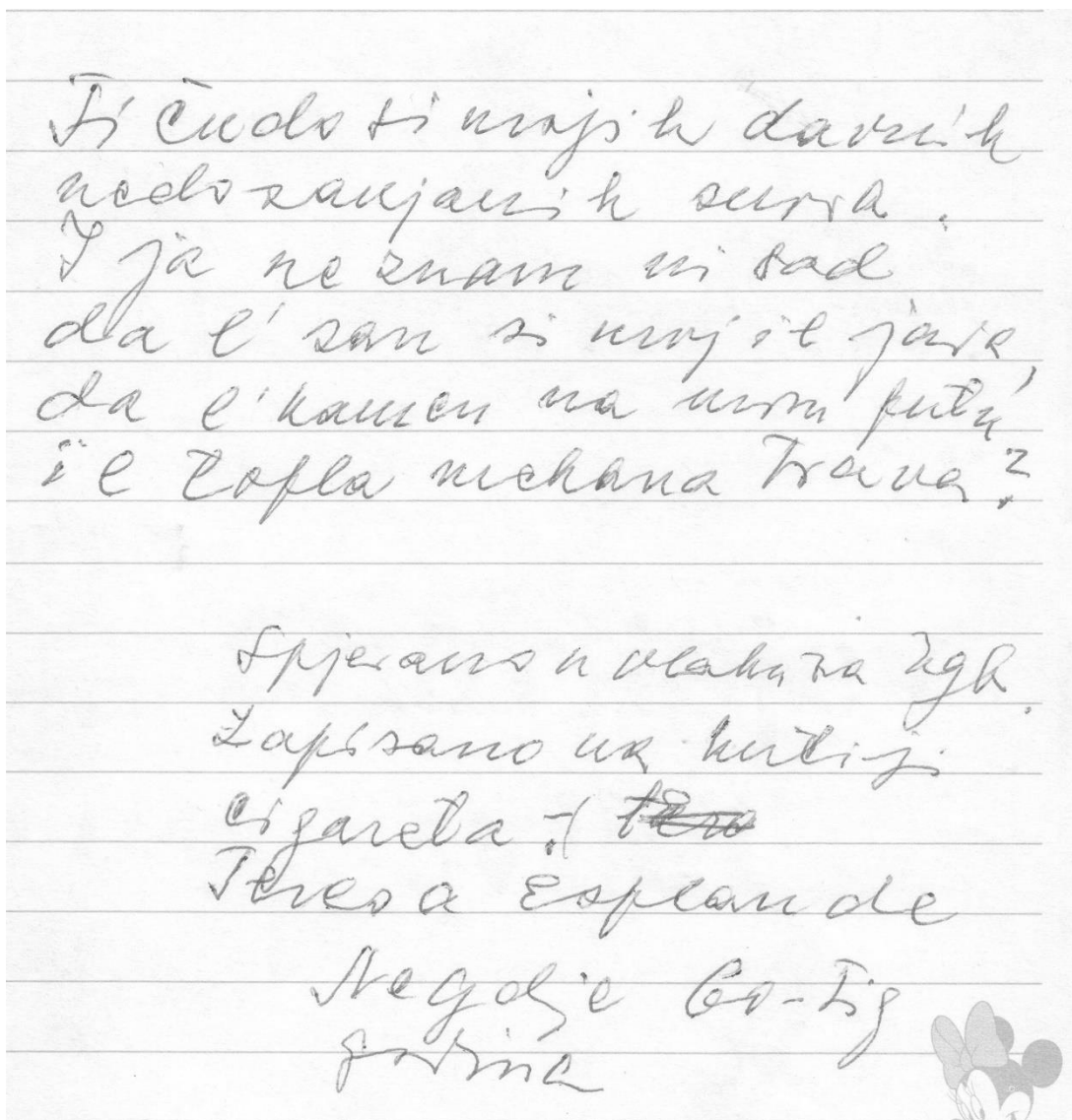
Jednom,
o, jednom,
ko zna kada,
u proljetno predvečerje
ozaren sjajem uspomene
osjetit ćeš da je više nema.

Da veće davno, davno nema nje,
koja ti nije bila
ni mati, ni sestra, ni žena, ni draga,
a bila ti je sve.

I osjetit ćeš tada,
o, ko zna kada,
da si san.

Već davno, davno
posve san.

Proljeće 1963.

Ti čudo si mojih davnih

nedosanjanih snova.

I ja ne znam ni sad

da l' san si moj il java,

da l' kamen na mom putu

Il topla mekana trava?

(Spjevano u vlaku za Zgb. Zapisano na kutiji cigareta.

Terasa Esplanade negdje 60-ih godina)

I opet

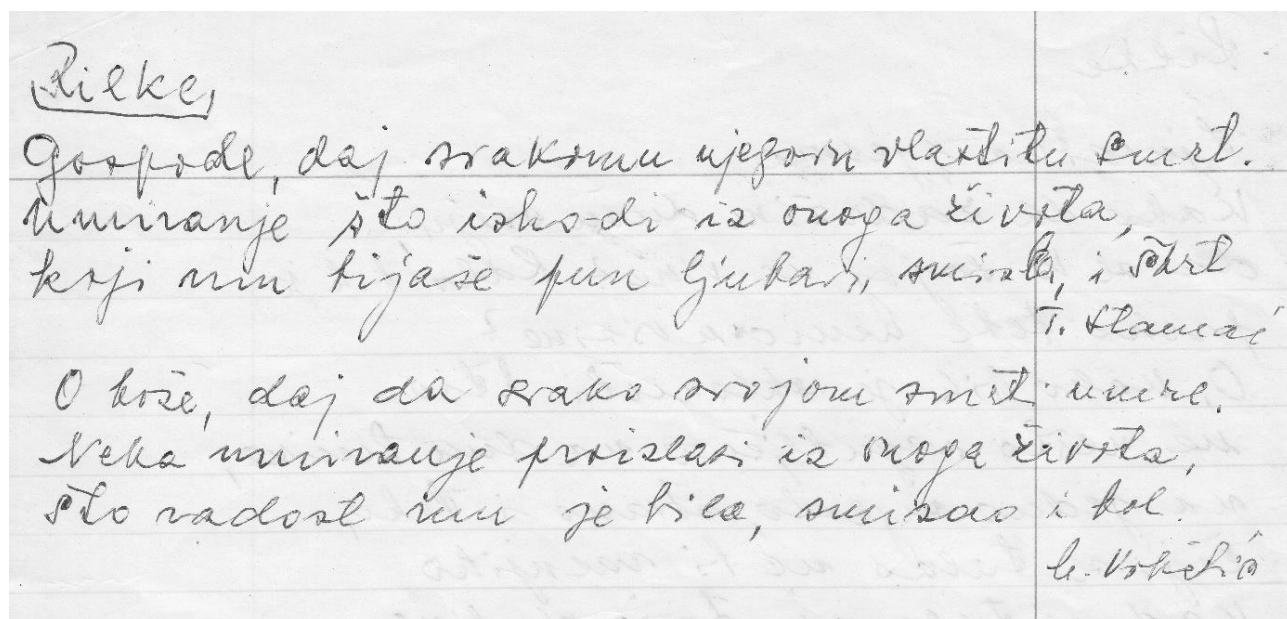
I opet se jednom razigrao vrtlog,
i opet jednom započeli boj
demon, što mi viče: Naprijed!
i svet, što mi hropti: Stoj!

I opet se jednom nateže u meni
ono, što jest i što nije
- a što me silno vabi-
stalo o bok mojoj sjeni
i trpko mi se smije.

Fatum

Zašt bježim od sebe,
od onoga, što jest i što će još doći?
zar mogu umaći pred sobom
i svega što u sebi nosim
Zar nije moj fatum u meni,
i izvan je moje moći
sakriti se, ustuknuti, pobjeći.
Ja primam ga i dajem.
Ja živim ga i snosim.

Odlomak prevedene poeme J. W. Goethea „Bog i Bajadera“ („Der Gott und die Bajadere“)

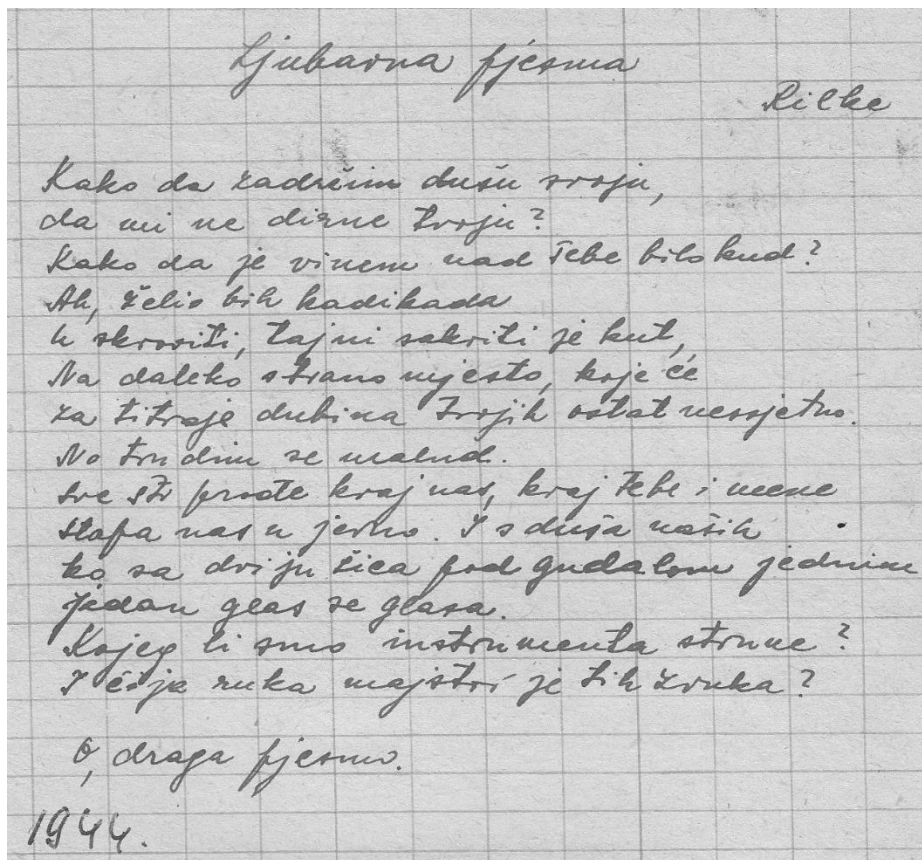

O bože, daj da svako svojom smrću umre.

Neka umiranje proizlazi iz onoga života,

Što radost mu je bila, smisao i bol.

Prijevod „Ljubavne pjesme“ R. M. Rilkea („Liebes-Lied“)

Suvremeni prijevod pjesme

Rainer Maria Rilke: Ljubavna pjesma

Kako da zadržim dušu svoju
da se k tvojoj ne vine? Kako bih je
preko tebe uznio u visine?
O, kako bih je skloniti htio
uz nešto izgubljeno na dnu tmine,
uz jedno mjesto, strano i tiho,
čiji se talas ne bi raznjih'o
kad se talasaju tvoje dubine.
Al sve što dirne tebe i mene,
ko gudalo nas zajedno prene.
Glas dviju struna, o mi to jesmo!
Čijeg smo samo to glazbala zvuci
i koji nas svirač drži u ruci?
O, slatka pjesmo!